

TÓTH LÁSZLÓ

Magyar népvünk eredete és a magyar - maori nyelv közötti lehetséges összefüggések

Az elmúlt alkalommal a disszertációból mutattam be egy részletet, most pedig egy olyan témát ismertetek, amelyik a disszertációból kimaradt. *Cserép József szerint* a magyar azt jelenti médul, hogy médiái. *Plinius* említi, hogy Lybia népeinek és városainak nevei szinte kiejthetetlenek idegen ajkúakra nézve. Ezért találjuk annyi-féle írásmódját a magyar és magyarok szónak: *Maccyiara* és *Mazzyiara* (Oppert művében), *Matsya*, *Mauri*, *Maxyes*, *Mazara*, *Makaros*, *Maca-reus*, *mar*, *mór*, mindannyi a gy hangunkkal való küszködésüket mutatja idegen íróknak. Ide tartozik még, *Maia*, *Maya*, *valamint Madeira*, *Madrid* és *Marocco* neve. A szabad-berber neve ma is mazig, amazig észak Lybia az araboknak Marbig. Ez utóbbiak Maroccóval együtt szerény emlékei az egykori észak-afrikai - nagy-Magyarországnak, amelyről latinul Mauritánia, görögül Maurisia néven tanultunk diákkorunkban.

Így ír Cserép József aki Kiskunfélegyházán született 1858-ban.

A magyar, latin s görög nyelv és irodalomból nyert okleveleimmel 38 évig működtem a tanári pályán. Tudományos műveim, értekezéseim cikkeim és nyilvános felolvasásaim száma 131.

1912-ben a budapesti Tudomány Egyetem bölcsészeti karán nyilvános rendkívüli tanári címet nyertem; írja magáról Cserép József.

Sokszor hallottam már egyetemi hallgató koromban és olvastam, hogy Görögország őslakóinak a pelaszgoknak eredete és kiléte bizonytalan. Elkezdtem följegyezni, amit időnként olvastam róluk.

A pelaszgokra vonatkozó adatok gyűjtögetése mind szélesebb és mélyebb kutatásokra ösztönözvén ráakadtam a Magya és Magyar névre, jelentésére, majd mintegy negyedszázados munkával az ókori klasszikus hagyomány adataiból kétségtelenül megállapítottam, hogy úgy a médek, miként az egymással rokon föníciaiak és etruszok legősibb ismert hona a nyugati, az amerikai féltekén (*Hesperia* „Iberia”) volt, meg hogy miként történt a méd és pannon -magyarok egyesülése.

Most azonban nézzük meg, mit ír Cserép József

Új-Zélandról és a Maorikról. „Tömeges népvándorlásnak erős, szinte kényszerítő oka szokott lenni.

Földünk múltjából négy katasztrófát említi a hagyomány; a két utolsó közül az egyik a Csendes-óceánon kb. 11.500 évvel ezelőtt Mü földjének, a később u.n. Lemuriának elmerülése, a másik 4268 évvel később, az előző katasztrófa idején szigetté vált Atlantiszé.

Az az eltűnt ausztrál-maláj szárazföld mintha újra elő akarna támadni az óceán mélyéből. A geológia ugyanis rájött, hogy Új-Zéland mintegy sarokpíllére volt egy prehisztorikus nagy szárazföldnek, amely egykoron Új-Guineán át a dél-ázsiai szigeteket Ausztráliával összekötötte, annak az összszárazföldnek a maradványai a maláji szigetek, valamint Melanesia, mely geofizikai alakulatánál fogva Új-Zélandhoz tartozik, úgyszintén a Polinézia-szigetek egy része. Talán azért nevezik az alámerült Madya - Gaea prehisztorikus szárazulatnak fennmaradt részét Új-Zéland lakói a maorik Maura halálának (Ika a Maora) Uxband F.A. Munda, Magyar Maori c. művében állítja, hogy indus mythoszok a Magyarok és maorik rokonságát mutatják.

A magyar nemzet két ágbeli magyarság egysége; írja Cserép József.

A gigász ágat a Csendes-óceán képződése mintegy 11-12 ezer, a paion – titán ágat pedig az Atlanti-óceán képződése 7 és egynegyedezer évvel ezelőtt kényszerítette keletnek húzódni.

Ők a Kaukázus-vidék legelső ismert telepesei, az igazi kaukázusi faj.

Yukatan és Guatemala paion őslakóit még ma is peonoknak nevezik, sőt a mexikóiakat is, bár ez utóbbiak már nem beszélnek az ősi maya nyelvet.

A mai magyarság az újjélandi maorikkal láttat hajdani összeköttetést, úgyszintén az ainók, akik azonban - úgy látszik - nem Kelet, hanem Nyugat felé vették vándorútjukat.

A délkelet-kínai csángók szintén ezen ibér-ág maradványa vagy töredéke lehetnek.

Ez azonban már egy másik történet...

Most nézzük, hogy vannak-e olyan rokon értelmű szavak, melyek a magyar és a maori nyelvben ha-

sonló hangzással bírnak.
Fent idézett Uxbond F.A. szerző könyvéből
(Munda - Magyar - Maori) néhány magyar és ma-

ori rokon értelmű és hasonló alakú szót ismer-
tetnék.

Magyar és Maori szavak összehasonlítása

<i>Magyar</i>	<i>Maori</i>
<i>Hon (otthon, szülőhely, stb.)</i>	<i>Honua ország, hon</i>
<i>Kap (megfogni, megkapni)</i>	<i>Kapo (megfogni, megkapni)</i>
<i>Kenyér</i>	<i>Kinaiak Inai: kenyér, vagy főzelék, húsételekhez</i>
<i>Kín: fájdalom, fájás, szenvedés</i>	<i>Kino: rossz, helytelen, nem jó</i>
<i>Kova: kovakő, kavics</i>	<i>Khua: kova, kvarckavics, tűzkő</i>
<i>Metsz: csapás, vágás, hússzeletelés</i>	<i>Motu: vágni Motu (Marquesasas): fát vágni Mata: vágásra szolgáló eszköz</i>
<i>Nap</i>	<i>Napoo: a nap helyzete, vagy lemenése Na po: beáll az éj</i>
<i>Támad: emelkedik, felkel</i>	<i>Tanaki: hozzácsatol, erősít</i>
<i>Vas</i>	<i>Whao: egy fém szerszám, véső, szeg Szögel</i>
<i>Vet: vetés, dobás, hajítás</i>	<i>Veve: magvető, vetni</i>
<i>Héja (hája) sólyom</i>	<i>Huia: sólyom, ez egy madár neve</i>
<i>Kuvik: madár, éjszakai holló</i>	<i>Kiwi: Tane éjszakai madara</i>
<i>Ló</i>	<i>Lova: versenyló</i>
<i>Madár</i>	<i>Mata: egy madár neve Matata: annak a madárnak a neve, amelyet fel- áldoznak Matuku: vízi madár</i>
<i>Fa</i>	<i>Fau: egy fa neve (hibiscus tilkicous) egy fa neve, amelyet istenként tiszteltek király, vagy kitüntetett főnök, akit „Fau”- nak neveztek</i>
<i>Vér</i>	<i>Vari</i>
<i>Fekete</i>	<i>Pikeekē (fekete, sötét)</i>
<i>Baj (betegség, kór, gyengélkedés)</i>	<i>Paipai: járványos, ragályos kór</i>
<i>Hal</i>	<i>Haoa: nagy hal</i>
<i>Hólyag, hupolyag = halak úszóhólyagja</i>	<i>Hopupu: úszóhólyag</i>
<i>Háló</i>	<i>Hao – hálóval megfogni, zsákmányul ejteni</i>
<i>Kötél: zsinór, vonal</i>	<i>Kotni: zsinór, köté, vonal</i>
<i>Para: fadarab, mely a hálót a felszínen úszva megtartja</i>	<i>Para: valamely tárgyat vízbe tenni, áztatni</i>
<i>Szigony = hal lándzsa, horgas végű, horgászás, halászás céljából</i>	<i>Sega: horgászás és repülő halak elejtésére szolgáló eszköz</i>

Ennyi talán legyen elég az egyező és a hasonló szavak ismertetéséből. Ha meggondoljuk, hogy pld. Kiss Dénes mit mondott, miszerint minden nyelv egy rontott magyar nyelv, ezt a fentiekből is láthatjuk a maori nyelvre vonatkozólag.

Vámos Tóth Bátor, a Hawaiban élő földrajztudós, az alábbi földrajzi neveket találta meg Új-Zélandon, amelyek a Kárpát-medencében is előfordulhatnak. Az adatokat a CIA rendelkezésére álló katonai térképéről olvasta le.

ŐSMÚLTUNK

TIBAMUKA = Domb Dél Baranyában

MANDA MUKA = ÚJ-ZÉLAND (L. hely) (35.13-173.33)

RAKITA (Terület Somogyban) + Család név.

RAKITA=ÚJ-ZÉLAND (L. hely) (36.08-125.31)

MAKÓ PUSZTA (L. hely Nógradban)

TRENCSÉN + MAKÓ; TRENCSÉN RÁKÓ (L. helyek Trecsénben)

MAKÓ RÁKÓ ÚJ-ZÉLAND Domb (39.09-176.03)

KÓKA TAHI (Víz) ÚJ-ZÉLAND (39.09-176.03)

KÓKA TAHI (Víz) ÚJ-ZÉLAND (42.50-171.01)

KÓKA+FALVA és TAHI+MAJOR TŐSZOMSZÉD (Lakóhely Pest megyében)

KOKÁNI; ÚJ-ZÉLAND (Víz 36.17-174.88)

KOKÁN-KUK (Domb Szabolcs m.)

KARAKÓ ÚJ-ZÉLAND (Uz; 42.19-171.17)

KARAKÓ (L. hely Zarránd megye)

KAJTÁNGÁTA (ÚJ-ZÉLAND (L. hely 46.17-169.41)

Kajtán + Kert és Úr+Gáta (Csurgó térségében Somogyban)

Irodalom

Uxbond F. A. = Hevesi Vilmos: Munda, Magyar, Maori

Cserép József: Amerika a magyarok őshazája

Vámos Tóth Bátor: Tájékozódó a Tamana – jelenségről

PINTYE MIHÁLY - JUHÁSZ ZSOLT

Magyar mitológia: Ki volt Emese?

A tudományos kutatás nem jutott el a felismerésig, hogy a magyar mitológia alapja a Turulmonda. Az Árpád-ház eredetmondájának tartott történet csekély tudományos érdeklődést keltett eddig, az értelmezési próbálkozások a mesék világát analizáló filológia tárgykörének szellemében folytak le. Elhitték Anonymus krónikai híradását, ami szerint a mondabeli Emese Árpád apjának, Álmos anyja volt. A tematika kidolgozásához nem hívták segítségül a résztudományok (régészet, nyelvészet) újabb eredményeit. Ezért rejtve maradt, hogy Emese nem az Árpádok dinasztikus ősanja, hanem a magyarság misztikus korából hagyományozott szimbolikus állatős, totem volt. Álmos születése után, uralmának törvényességét biztosította az ősi hagyomány megelevenítése. Fogantatását, születését a totemekkel (turul és Emese) hozták kapcsolatba. Középkori írott szövegek igazolják, hogy az anyaállatokat a nőstény jelentésű eme jelzővel illették. Ennek származéka az emlő - mell és Emese. Az anya emlőjét szopó csecsemőre azt mondták: emik. Származéka eszik igénk, mint az omal - aszal hangzóváltozás igazolja. Kézai Simon krónikájában a magyar ősanja neve Enét. Az en - em szótövek közössége és az Enét - Emese nevek közös eredetű változatai bizonyítják, hogy nem két népkomponens eredetmondája a Csodaszarvas- és a Turul monda. Az Enét változatai anya, ünő, üsző (borjú). A nyelvi adatok

bevonásával már magyarázhatunk egy régészeti jelenséget, miért van egyes honfoglalás kori temetők főhelyén rituálisan elföldelt borjú, vagy rangos nők sírjában szarvasünővé maszkírozott ló.

Emese azt álmodta, hogy születendő gyermeke Álmos a turul madártól fogant. Mi ez ha nem szeplőtlen Fogantatás? A kutatás eddig nem ismerte fel a totemisztikus természetű mondáról, hogy eszmeiségben azonos elemeket hordoz a keresztény legendával, de kronológiailag sokkal korábbi annál. Emese mondabeli megtermékenyítője a turul neve a török togrul magyarítása. Jelentése fehér sólyom. A legközelebbi nyelvrokonainknak mondott voguloknál turi, fehér farkú sólyom. A fehér jelző elsősorban nem az állat színére vonatkozik, hanem annak szent, kiválasztott voltára utal. Keresztény eszmeiségben fehér galamb a szentlélek megtestesítője. Vizsgáljuk meg mit személyesít meg a magyarok fehér sólyma? - Az őst (istent), a magyarok vallásos tiszteletének legfőbb tárgyát, a Napot. Ebben a körülményben rejlik az eddig megmagyarázhatatlan kettős lélekhit felfogás. A Napnak két lelke van: lehelet lélek (lélegzet), ami a halállal megszűnik. Van vándorlelke, ami halhatatlan. A Nap elküldte saját vándorlelkét fehér sólyom alakjában és megtermékenyítette Emesét a nőstény szarvasmarhát (szarvast). A Nap reinkarnálódott, újjászületett Emese közvetítésével. Az utód, esetünkben Álmos

a Nap reinkarnációja. Korabeli címén a Nap fia. Az utód halála esetén a Nap vándorlelke rászáll madár képében a kiválasztott újabb utódra. A felfogás funkcionálisan nem tartja fontosnak az egymást követő reinkarnációk vérségi kapcsolatát. Rátermettség alapján választották ki az utódokat. A vérségi alapon folytatódó dinasztiák csak hatalmi spekulációk segítségével alakultak. A Naptól fehér sólyom által származtatott magyar királyok többségéről, a dinasztia egyes tagjairól, sőt a kor-

mányzói méltóságot elnyert Hunyadiról is feljegyezték a krónikások, hogy Fehér mellék - vagy méltóságnevet viseltek Fehérváron székeltek.

Kapcsolódó irodalom

Kálti Márk Képes Krónikája f. Geréb L. 1978
Kézai Simon... krónikája f. Szabó K. 1862
Anonymus: Gesta Hungarorum f. Szabó K. 1975
Mészöly Gedeon: Népünk és nyelvünk 1982
Pintye Mihály: A kölcsönadott magyar mitológia
Ősi Gyökér 2004. 3. sz.

KOMLÓSSY ZSUZSANNA

Ősi magyar természetgyógyászati hagyományok egy XIII. századi kódex nyomán

„Aztán felkötöztek engem a kis hegyilóra, s már vittek is, kantáron vezetve a lovat, nem le a völgybe, ahogy illett volna, hanem neki a hegynek. Fekete hegynek nevezik a sztánaiak a hegyet, ahova vittek. Alighanem azért, mert szénégetők lakoztak odafönt. Egy Boldizsár nevezetű vénemberhez vittek, akit csodatevőnek nevezett a nép. Mindössze arra emlékszem, ...hogyan egy öregember fölém hajolt és megkérdezte:

- Mit tudsz Istenről, gyerek?

S én meg kinyögtem, nehezen mozduló nyelvvel:

- Ő teremtette a világot...!

- Színigazat mondtál, s ehhez tartsd magad, felelte az ismeretlen szakállas vénember, s megtoldotta egy második kérdéssel: - Ha Istennel lennél, teremtenél-e mérget?

Azt mondják akik ott voltak, hogy erre csak meg ráztam a fejemet, mert beszélni már nem tudtam többé. ...

- Az Úr se teremtett ilyesmit. De az emberek buták s nem hiszik el, amikor mondom. Na. Amit Isten nem teremtett, annak nem lehet hatalma fölötted, 'sze tán Isten gyermeke vagy. Teszünk egy kis cibereát a marások helyére, hadd menjen ki belőlük a hőség s rendben le-szel, mielőtt hármát szól a fűrj. „

(WASS, A. 2002: 98-99)

Ősi magyar természetgyógyászati hagyományok után kutatva azért idéztem először Wass Albert Hagyaték című regényéből, mert nagyon jól

megragadható a fenti rövid részlet alapján ennek a hagyománynak néhány pontos és fontos mozzanata. Wass Albert a vele 1921 nyarán, Sztánán, a Kalotaszeg csücskén megesett, majdnem halálos kimenetelű kígyómarás és az abból való - táltos¹

¹ Táltos vagy mágus – mindkét kifejezés használatos. Czuczor - Fogarasi A magyar nyelv szótárában a következőket írja: "1) A Bécsi codex írója a magus szó értelmében használja: "Parancsolá kedég király, hogy egybe hivattatnák az oltáron nézők, és a táltosok." (magi) "Tudakozik illem nemő ígét minden oltáron nézőtől, és táltostól" Dániel II. fej. 2) Molnár Albert így értelmezi: "Tátos: Proteus, vertumnus, magus, praestigiator." 3) Szabó Dávidnál ezt olvassuk: "Tátos: változó, tündér. Tátosló vagy gyermek." Faludinál is előjön: tátosparipa. 4) A Tájsszótárban: "Tátos, tündér, rémkép a mesék országából, garabonciás diák. Balaton melléki szó. Horváth Zsigmond." Ami ezután jön: "Az ősmagyaroknál még pogány hitükben ilyek voltak a papok. stb. (Matics)", csak vélemény. 5) A mai népmesékben általában jelent csodás születésű, és erejű, bűbajos, különféle alakot ölthető, titoktudó embert, sőt állatot is, különösen lovat, bikát. A tátos ember (valamint a ló is) foggal születik. S rendszerint komoly, gondolkodó, szomorú; neki meg kell valamely bikával vívnia, mely alkalommal ő is bikává lesz, s ha a bikát legyőzte, el kell vándorolni, és tátos lovat venni. A tátos ló sovány, kóros, ronda, de csak addig, míg a tátos ember meg nem veszi, ki ha ráül, mint a gondolat, oly sebesen repül vele. A tátoson nem fog semmi fegyver. A karácsony éjén született gyermekek tátosok. A tátos ember tudja, hol van a kincs elrejtve, de nem szabad hozzányúlania stb. stb... 5) Átv. ért. képes kifejezéssel jelent a nép nyelvében tüzes vérű, szilaj, sebes nyargalású paripát, milyen a néphit szerint a tátos ló." (CZUCZOR, G.-FOGARASI, J. : CD ROM)